

Podsumowanie spotkania konsultacyjnego dla organizacji pozarządowych

działających w obszarze działań antydyskryminacyjnych, ochrony praw mniejszości, migrantów, praw kobiet, praw człowieka

Biuro Inicjatyw Społecznych, 15 czerwca 2018r.

Cel spotkania : zebranie doświadczeń w zakresie współpracy z UMK i pomysłów na współpracę w przyszłości, w związku z pracą nad założeniami Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi 2019-2022

Liczba uczestników: 9 osób

Prowadzenie: Ewa Chromniak

Przebieg spotkania:

1. Informacja o działaniach związanych z opracowaniem WPW na lata 2019- 2022.
2. Wprowadzenie teoretyczne do Modelu Współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi .
3. Zbieranie opinii dotyczących współpracy z UMK w trzech płaszczyznach Modelu (mocne i słabe strony)- podsumowanie poniżej.
4. Rekomendacje dot. wdrożenia działań antydyskryminacyjnych, ochrony praw mniejszości, migrantów, praw kobiet, praw człowieka - podsumowanie poniżej.

Projekt „Opracowanie Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na lata 2019-2022” realizowany jest przez Fundację Biuro Inicjatyw Społecznych oraz Federację Małopolska Pozarządowa we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Wspierania Inicjatyw Społecznych w Krakowie. Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Miasta Krakowa

OPINIE I POSTULATY DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY Z UMK W TRZECH PŁASZCZYZNACH WSPÓŁPRACY

TWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

- Przygotowanie Programu Otwarty Kraków było inicjatywą organizacji pozarządowej (Interkulturalni.pl), z jej inicjatywy organizacje mniejszościowe zostały zaproszone do współpracy, grupa ta była rozszerzała w trakcie pracy. Udział Miasta w procesie wypracowania Programu uczestnicy spotkania uważają za mniej aktywny w porównaniu ze stroną pozarządową- „wszystko robili Interkulturalni” „urzędnicy są zadowoleni jak dostaną gotowy materiał”. Opracowanie programu trwało 5-6 lat, finalnie jego zakres merytoryczny został ograniczony w porównaniu z wersją pierwotną (wątki dotyczące otwartości na różnorodność zostały uwzględnione w minimalnym zakresie). W konsultacjach projektu Programu uczestniczyły już tylko dwie organizacje. Sukcesem jest, że Program powstał a w jego opracowanie włączyło się liczne grono organizacji mniejszościowych, część jego zapisów jest realizowanych (we współpracy z NGO np. punkt informacyjny dla obcokrajowców), część nie (np. klauzula antydyskryminacyjna). Obecnie funkcjonuje Zespół Otwarty Kraków, którego zadaniem ma być monitorowanie realizacji zapisów Programu. W ocenie jednej z uczestniczek spotkania, zapisy Programu Otwarty Kraków nie uwzględniają zmian, które w między czasie nastąpiły (radykalnego wzrostu liczby migrantów).
- Tematyka praw człowieka, działań antydyskryminacyjnych wymyka się z „urzędowego” rozumienia spraw społecznych, miasto nie prowadzi polityki w tym zakresie, nikt za to nie odpowiada (podano przykład czterokrotnej próby powołania KDO ds. antydyskryminacji i praw człowieka, wniosek został czterokrotnie odrzucony z uzasadnienia formalnego, m.in. ze względu na to, że nie jednostki miejskiej która miałaby te zagadnienia w zakresie zadań).
- W mieście nie ma polityki migracji, podczas gdy 10% mieszkańców Krakowa to Ukraińcy.

- Jedna z uczestniczek wskazała na bardzo złe doświadczenia kontaktu z urzędem w zakresie **monitringu przeciwdziałania przemocy**- otrzymała oficjalną odmowę współpracy, doświadczyła obstrukcji, miasto zignorowało wnioski płynące z monitoringu
- Jeden z uczestników podzielił się doświadczeniem w zakresie zgłoszenia do Strategii Rozwoju Sportu w Krakowie uwag dot. działań antydyskryminacyjnych (w oparciu o analogiczne zapisy w dokumencie krajowym) - proponowane zapisy zostały uwzględnione. Nie są jednak realizowane.
- Organizacje oparte w dużej mierze o działania wolontarystyczne nie mają takich zasobów aby systematycznie włączać się w konsultacje powstających dokumentów – potrzebne są bardziej elastyczne formy konsultacji np. opracowanie materiału pozwalającego na szybki sposób zapoznania się z tematyką (zamiast czytania całego dokumentu) , infografiki.
- Znalezienie programów miejskich jest niezwykle trudne, nie są łatwo dostępne na stronach, trzeba szukać ich w BIPie. W konsekwencji nikt ich nie zna.
- W ostatnich konsultacjach Programu Współpracy organizowanych przez Centrum Obywatelskie nie uczestniczył ani jeden urzędnik a organizacje tego oczekiwały. W konsekwencji tej sytuacji zostało zorganizowane kolejne spotkanie konsultacyjne, w którym wzięła już udział szeroka reprezentacja wydziałów ale w spotkaniu wzięły udział już tylko 2-3 organizacje.
- Zapisy Strategii Rozwoju Krakowa dotyczących kwestii społecznych (cel operacyjny Spójność społeczna) są nierówne. Cele uwzględniają szeroko rozumiane włączenie społeczne, jednak w działaniach kluczowych dominuje raczej tradycyjne ujęcie życia społecznego. Język dokumentu jest nierówny, jest mowa o „osobach z niepełnosprawnością„ (w miejsce wychodzącego z używania określenia osoby niepełnosprawne) z drugiej strony jest również mowa o „asymilacji” cudzoziemców i migrantów, podczas gdy obecnie mówi się o integracji .

- Uczestnicy spotkania zwrócili uwagę, że zrównywanie „społeczeństwa obywatelskiego” wyłącznie ze współpracą z NGO jest wykluczające dla innych potencjalnych interesariuszy współpracy – mieszkańców, kościołów reprezentujących grupy wyznaniowe. Konieczne jest również dostrzeżenie bardzo lokalnych społeczności (np. mieszkańców jednej kamienicy) i danie im adekwatnych narzędzi do działania.

KOMUNIKACJA I WSPARCIE NGO

- Barierą w kontakcie z urzędem jest brak łatwo dostępnej informacji z kim się kontaktować , żeby uzyskać informację i/lub zacząć współpracę w danym wydziale UMK.
- BIP jest bardzo mało przejrzystym narzędziem. Załączniki nie są tytułowane, trzeba otwierać je kolejno, żeby znaleźć odpowiedni dokument.
- Plusem portalu ngo.krakow.pl są szerokie informacje nt. dostępnych dotacji dla NGO
- „Fatalna informacja” – nie wiadomo z czego można skorzystać, jakie są możliwości z współpracy pozafinansowej. Np. nie ma informacji o możliwości korzystania z kanałów telewizji tramwajowej i autobusowej. Język komunikacji powinien być zupełnie inny, odformalizowany zachęcający do współpracy (podano pozytywny przykład Warszawy).
- Pojawiła się propozycja aby wykorzystać Nawikus jako narzędzie informowania o innych niż dotacyjne możliwościach współpracy, linkowania polityk miejskich, programów strategicznych, listy koordynatorów współpracy z NGO w poszczególnych wydziałach. Wszystkie informacje w jednym miejscu.
- Potrzebna jest możliwości bieżącej komunikacji, zgłaszania uwag i komentarzy.
- Baza organizacji jest nieaktualna. Uczestniczka wskazała, że dostała zaproszenie do aktualizacji swoich danych w bazie, jednak nie mogła otworzyć strony gdzie jest baza. Wysłała taką uwagę do MOWIS wraz z printscreenem informacji ze strony jednak nie dostała odpowiedzi.

- Uczestnicy spotkania oczekują „wyjścia do organizacji” jasnego zrozumiałego języka komunikacji, bieżącej ewaluacji współpracy i realnych działań służących jej poprawie. Działań sieciujących organizacje inspirowanych/ ułatwianych przez urząd.
- Nie ma informacji o możliwości zgłoszenia tematów do badania (a jest zapis dotyczący takiej możliwości obecnym WPW) a byłoby zainteresowanie tym ze strony organizacji pracujących z migrantami.
- Trudna współpraca z wydziałem promocji – trudny kontakt, konieczności zgłaszania spraw przez anonimowy system co powoduje, że „nie wiadomo z kim rozmawiać”.
- W ocenie uczestników istotna jest wymiana informacji między organizacjami i „danie czegoś z siebie” we współpracy z urzędem.
- MOWIS, który jest odpowiedzialny za współpracę z organizacjami ma za małe zasoby osobowe w kontekście zakresu zadań, jest przeciążony. Należy również wzmacniać potencjał osobowy wydziałów merytorycznych w zakresie współpracy z NGO. Bardzo ważne jest wzmocnienie działań MOWISu w zakresie koordynacji współpracy z NGO oraz działań informacyjnych.
- „Niektórzy urzędnicy są na swoim stanowisku od zawsze i to się przekłada na ich pracę”.
- Uczestnik wskazał na doświadczenia z Rady Budżetu Obywatelskiego, które pokazują, że zaangażowanie poszczególnych wydziałów merytorycznych jest zróżnicowane. Zadaniem wydziałów jest opiniowanie złożonych przez mieszkańców projektów, zdarza się dość często że wydziały merytoryczne opiniują negatywnie ze względu na ich nowatorski charakter (twierdząc, że nie jest to w zadaniach wydziału) lub strach przed nadmiernym obciążeniem dodatkową pracą (negatywny przykład- Biuro Ochrony Zdrowia, ZIKIT, pozytywny przykład Zarząd Zieleni Miejskiej- chętnie bierze na siebie zadania zgłaszane przez mieszkańców, ale w konsekwencji ma za dużo zadań których nie jest w stanie sprawnie realizować). Rekomendacją jest przekazywanie większej liczby zadań do realizacji organizacjom pozarządowym, to pozwoli zmniejszyć potencjalne obciążenie wydziałów i w konsekwencji może zwiększyć ich zaangażowanie w BO.
- Uczestnicy spotkania wyrazili oczekiwanie możliwości spotkania się z osobami odpowiedzialnymi za współpracę z NGO w wydziałach merytorycznych (Wydział Edukacji, Wydział Zdrowia - „choć raz w roku”). Zaproponowali, aby urząd monitorował powstawanie nowych NGO (KRS) i

przekazywał im informację o możliwości współpracy z UMK i poszczególnymi wydziałami merytorycznymi wraz z możliwością spotkania (pakiet dla nowych NGO).

- W ocenie uczestników spotkania obowiązkiem urzędnika jest przekazanie informacji, a jeśli nie zna odpowiedzi na pytanie wskazanie właściwego źródła informacji i kontaktu np. skierowanie do innego Wydziału – obecnie niekiedy jest z tym problem. („ja obecnie dzwonię do Kancelarii Prezydenta, jeśli nikt nie odbiera w danym wydziale, i oni się tym zajmują”, „nie ma współpracy współpracy międzywydziałowej, nie wiedzą kto się czym zajmuje”).
- Jedna z uczestniczek wskazała na „wypychanie organizacji z centrum” „to pokazuje gdzie miasto ma priorytety” (postulat punktu wsparcia NGO w różnych częściach Krakowa, tak jak są punkty obsługi mieszkańców). Nie ma finansowania na dzielnicowe centra organizacji pozarządowych

POLITYKA LOKALOWA

- preferencje tylko na bezpłatne działania na rzecz mieszkańców, ale już nie na działalność biurową organizacji. Organizacje muszą konkurować w licytacjach z przedsiębiorcami - „tak jak jest celowość na zdrowie, powinna być celowość na NGO”.
- Powinna być możliwość rozliczania korzystania lokalu barterowo, mniejszych organizacji w ogóle nie stać na czynsz. W innych samorządach stawki preferencyjne są niższe („Warszawa zaczyna od złotychki”).
- Lokale dostępne w trybie bezprzetargowym są w fatalnym stanie. Nie ma możliwości odpisu od czynszu inwestycji w remont.
- Organizacje traktowane są jak klient biznesowy.
- „Są środki np. z Mostostalu na remont ale wymagają dzierżawy wieloletniej, a to nie jest możliwe”.
- „Organizacja może podnająć lokal tylko wtedy gdy wyrówna zaległości w czynszu”, a często podnajmuje właśnie dlatego, że ma problem z jego utrzymaniem.

- Ciekawy pomysł „Klastra NGO” w Składzie Solnym nie jest realizowany, bo nie ma środków na działania rewitalizacyjne.
- Jeden z uczestników spotkania podzielił się pozytywnym doświadczeniem w zakresie poszukiwaniem lokalu. „Zrobiłem spis pustostanów na Kazimierzu i wysłałem list do Prezydenta. Zostałem zaproszony na spotkanie, w który uczestniczyła również przedstawicielka ZBK” Mimo, braku możliwości natychmiastowego załatwienia sprawy lokalu, współpraca została nawiązana, uczestnik otrzymał wskazówki dot. znalezienia lokalu.
- Uczestnicy wskazali na bulwersującą sytuację, w której Stowarzyszenie Siemacha otrzymało całą kamienicę do dyspozycji.

POLITYKA ANTYDYSKRYMINACYJNA

- Częsty, zupełny brak zrozumienia dla idei działań antydyskryminacyjnych, wyrównywania szans, ochrony praw mniejszości i praw człowieka, nie rozumienie założenia, że tego typu działania mają charakter interdyscyplinarny i przekrojowy a w związku z tym dotyczą różnych obszarów życia.

Np. Wydział Kultury uznał, że Festiwal Filmów o Prawach Człowieka, że nie jest to działanie w obszarze kultury (odmowa dotacji z 19a), Wydział Sportu z Wydziałem Spraw Społecznych przesyłały się wnioskiem o dofinansowanie konferencji międzynarodowej dotyczącej różnorodności w sporcie, twierdząc, że ta tematyka ich nie dotyczy, wniosek nie został dofinansowany, organizacja prosiła o pisemne wyjaśnienie tej sytuacji, takiego wyjaśnienia nie otrzymała. Z drugiej strony uczestnik wskazuje na miłe zaskoczenie związane z faktem, że Prezydent Miasta Krakowa od 6 lat obejmuje patronatem Turniej Siatkówki Organizacji LGBT („było to miłe zaskoczenie, ale to nie idzie w dół”). Inna uczestniczka spotkania wskazała na wydarzenie antydyskryminacyjne, które nie uzyskało patronatu Prezydenta.

- Uczestniczka wskazała na dobrą współpracę z MOPS w zakresie działań antydyskryminacyjnych.
- Jedyni pojedynczy urzędnicy zostali przeszkoleni z zakresu antydyskryminacji, nie ma takich działań cyklicznych. Ta tematyka, powinna być włączona w standardową ścieżkę przygotowania urzędnika do pracy w Urzędzie, gdyż pomoc każdemu i każdej, bez względu na swoje osobiste przekonania, powinna być wpisana w etos urzędnika.

- Kwestie mniejszości, LGBT jest tematem tabu. Urzędnicy tych wątków unikają, boją się. „Ta zmiana musi iść z góry”.
- Rekomendacje:
 - powołanie pełnomocnika odpowiedzialnego za przeciwdziałania dyskryminacji,
 - przystąpienie GM Kraków do Europejskiej Karty Równości,
 - cykliczne działania edukacyjne adresowane do urzędników,
 - zasada antydyskryminacji i pomoc każdemu i każdej, bez względu na osobiste przekonania, powinna stanowić fundament etyki urzędnika
- Są dobre praktyki z innych polskich samorządów w tym zakresie. Np. : Wrocław- Ambasadorzy Wielokulturowi w placówkach oświatowych a wydziale edukacji jest osoba, która wspiera ich działania, Lublin: praca środowiskowa służąca budowaniu sieci kontaktów ze środowiskiem migrantów i organizacji mniejszościowych.

Inne uwagi:

- Pomysły na współpracę w środowisku organizacji mniejszościowych:
 - postulat budowania sieci wymiany informacji między organizacjami mniejszościowymi
 - wypracowanie mechanizmu nacisku na UMK w zakresie przestrzegania zasad antydyskryminacji z wykorzystaniem siły korporacji, którym zależy na budowaniu przyjaznego środowiska życia dla swoich wielokulturowych pracowników (ekspatów)
 - debata przedwyborcza
- Jeden z uczestników wskazał na potrzebę łączenia działań rozwoju przedsiębiorczości, które prowadzi GUP (dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej) z działania prowadzonymi przez Wydział Rozwoju.

Projekt „Opracowanie Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na lata 2019-2022” realizowany jest przez Fundację Biuro Inicjatyw Społecznych oraz Federację Małopolska Pozarządowa we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Wspierania Inicjatyw Społecznych w Krakowie. Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Miasta Krakowa

- Trudności dot. wypełnienia ankiety badającej jakość współpracy: zbyt długa ankieta, trudno wystawić ogólną ocenę współpracy z Urzędem, bo z różnymi osobami/ jednostkami Urzędu współpraca układa się różnie, brak miejsca w ankiecie na wpisanie swoich pomysłów.

Opracowanie: Ewa Chromniak

Projekt „Opracowanie Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na lata 2019-2022” realizowany jest przez Fundację Biuro Inicjatyw Społecznych oraz Federację Małopolska Pozarządowa we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Wspierania Inicjatyw Społecznych w Krakowie. Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Miasta Krakowa